

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 103/2024
07.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић, Александра Степановића и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету малолетног сада пунолетног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 2. у вези члана 289. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца малолетног сада пунолетног АА, адвоката Решада Плојовића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Пазару Км 25/23 од 02.08.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кжм1 65/23 од 06.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 07.02.2024. године, већином гласова донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца малолетног сада пунолетног АА, адвоката Решада Плојовића, у погледу повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. КЗ, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Новом Пазару Км 25/23 од 02.08.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кжм1 65/23 од 06.12.2023. године, само у погледу одлуке о казни, тако што Врховни суд малолетног сада пунолетног АА за кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 2. у вези члана 289. став 1. КЗ, за које је оглашен кривим изреком првостепене пресуде **ОСУЂУЈЕ** на казну малолетничког затвора у трајању од 2 године и 6 месеци, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 12.12.2022. године до 13.01.2023. године, док се исти захтев у осталом делу **одбацује**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Км 25/23 од 02.08.2023. године, малолетни сада пунолетни АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 2. у вези члана 289. став 1. КЗ и осуђен на казну малолетничког затвора у трајању од 2 године, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 12.12.2022. године до 13.01.2023. године у смислу одредбе члана 67. став 2. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица.

Истом пресудом одређено је да ће трошкови вођења поступка пасти на терет буџетских средстава суда у смислу одредбе члана 79. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, док ће о висини истих суд одлучити посебним решењем у смислу одредбе члана 262. став 2. ЗКП, која се у смислу одредбе члана 4. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица примењује у овом поступку.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кжм1 65/23 од 06.12.2023. године, усвајањем жалбе јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Новом Пазару преиначена је пресуда Вишег суда у Новом Пазару Км 25/23 од 02.08.2023. године само у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд малолетног сада пунолетног АА за кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 2. у вези члана 289. став 1. КЗ, за које је оглашен кривим изреком првостепене пресуде, осудио на казну малолетничког затвора у трајању од 3 године, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 12.12.2022. године до 13.01.2023. године и истовремено му је изречена мера безбедности забрана управљања моторним возилом у трајању од 3 године, рачунајући од дана правноснажности одлуке, с тим да се време проведено у затвору не урачунава у време трајања ове мере, док је жалба браниоца малолетног сада пунолетног АА одбијена као неоснована и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац малолетног сада пунолетног АА, адвокат Решад Пљојовић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) и тачка 12), став 2. тачка 2) и 3) у вези члана 437. став 1. ЗКП, повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези са чланом, 423. ЗКП и члана 14. КЗ и повреде закона из члана 441. став 1. ЗКП, а из образложења захтева произилази да је исти поднет због повреде закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. КЗ, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања из члана 440. ЗКП, са предлогом да Врховни суд у целини или делимично укине побијане пресуде и предмет врати на поновну одлуку органу поступка или да у целини или делимично преиначи побијане пресуде, тако што ће малолетног сада пунолетног АА ослободи поводом кривичног дела које му је стављено на терет или умањи казну која му је изречена.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости доставио Врховном јавном тужиоцу, у смислу одредбе члана 488. став 1. ЗКП, Врховни суд је одржао седницу већа о којој, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио Врховног јавног тужиоца и браниоца, јер веће није нашло да би њихово присуство било од значаја за доношење одлуке. У седници већа Врховни суд је размотрио списе предмета, са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода у захтеву, нашао:

Основано бранилац малолетног сада пунолетног АА у поднетом захтеву указује да је побијаним пресудама повређен закон из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези чана 54. КЗ, јер је суд квалификаторну околност кривичног дела за које је малолетни сада пунолетни АА оглашен кривим, приликом одмеравања казне ценио као отежавајућу околност.

Одредбом члана 289. став 1. КЗ прописано је да учесник у саобраћају на путевима који се не придржава саобраћајних прописа или тиме тако угрози јавни саобраћај да доведе у опасност живот или тело људи или имовину већег обима, па услед тога код другог наступи лака телесна повреда или проузрокује имовинску штету која прелази износ од двеста хиљада динара, казниће се затвором до три године.

Одредбом члана 297. став 2. КЗ прописано је ако је услед дела из чл. 289. ст. 1. и 2, 290. ст. 1. и 2, 291. ст. 1, 3. и 4. и члана 295. ст. 1. и 2. овог законика наступила смрт једног или више лица, учинилац ће се казнити затвором од две до дванаест година.

Одредбом члана 54. став 3. КЗ прописано је да се околност која је обележје кривичног дела не може узети у обзир и као отежавајућа, односно олакшавајућа околност, изузев ако прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела или одређеног облика кривичног дела или ако постоје две или више оваквих околности, а само једна је довољна за постојање тежег, односно лакшег облика кривичног дела.

У образложењу првостепене пресуде (страна 19. став 4) наведено је да „од отежавајућих околности суд налази да постоји висок степен кривице, као и природу и тежину овог кривичног дела... да је код сада пунолетног постојао висок степен кривице (евентуални умишљај), као и да је реч о кривичном делу где је као последица непоштовања саобраћајних прописа наступила смрт младе девојке“.

У образложењу другостепене пресуде (страна 5. став 3) наведено је да „Апелациони суд налази да првостепени суд није дао адекватан значај отежавајућој околности на страни малолетног сада пунолетног која се огледа у тежини последице извршеног кривичног дела, односно чињеници да је критичном приликом наступила смрт оштећене ББ, која је особа млађе животне доби, тачније у тренутку саобраћајне незгоде имала је 15 година“, из ког разлога је Апелациони суд усвајањем жалбе јавног тужиоца у делу одлуке о кривичној санкцији преиначио побијану пресуду и малолетног сада пунолетног АА због извршења кривичног дела за које је оглашен кривим првостепеном пресудом, осудио на казну малолетничког затвора у дужем временском трајању-у трајању од 3 године.

По налажењу Врховног суда, квалификаторна околност кривичног дела из члана 297. став 2. у вези члана 289. став 1. КЗ, за које је малолетни сада пунолетни АА оглашен кривим представља „смрт једног лица“ и с обзиром да је приликом извршења кривичног дела, а како то произилази из изреке првостепене пресуде наступила смрт оштећене ББ, рођене ...2007. године, наведена околност се не може ценити као отежавајућа околност приликом одмеравања казне, јер наведено не прелази меру која је потребна за постојање кривичног дела. За постојање кривичног дела за које малолетни сада пунолетни АА оглашен кривим неопходно је да услед извршења тог кривичног дела наступи смрт једног лица, што се у конкретном случају и догодило, при чему животна доб оштећеног не може представљати околност због које би смрт једног лица прелазила меру која је потребна за постојање тог кривичног дела, да би се могла ценити и као отежавајућа околност приликом одмеравања казне.

Из наведеног разлога, Врховни суд је нашао да је побијаним пресудама у којима је као отежавајућа околност приликом одмеравања казне цењена квалификаторна околност кривичног дела за које је малолетни сада пунолетни АА оглашен кривим, учињена повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 54. став 3. КЗ, а како

се то основано у захтеву за заштиту законитости указује, због чега је поднети захтев усвојио и преиначио првостепену и другостепену пресуду у погледу одлуке о казни, тако што је узимајући као правилно утврђене олакшавајуће околности на страни малолетног сада пунолетног АА – да је делимично признао извршење кривичног дела, да је изразио кајање, односно жаљење које је на суд оставило утисак искренности, чињеницу да се ради о лицу које није евидентирано раније као извршилац кривичних дела, да је ученик средње школе, његово држање након извршног кривичног дела у смислу да се зауставио и остао на лицу места до доласка полиције, његово држање током поступка пред судом, као и чињеницу да је код њега урачунљивост била лако смањена (смањења урачунљивост али не битно) и налазећи да на страни малолетног сада пунолетног АА не постоје отежавајуће околности, малолетног сада пунолетног АА због извршења кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 2. у вези члана 289. став 1. КЗ за које је првостепеном пресудом огласио кривим, осудио на казну затвора у трајању од 2 године и 6 месеци, у коју казну му се урачунава време проведено у притвору од 12.12.2022. године до 13.01.2023. године.

Бранилац малолетног сада пунолетног АА захтев за заштиту законитости поднео је и због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП у вези члана 437. став 1. ЗКП, повреде закона из члана 441. став 1. ЗКП, а из образложења захтева произилази да је исти поднет и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП (указује се да је изрека неразумљива и противречна сама себи) и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (у захтеву бранилац указује да је на налаз и мишљење радника Центра за социјални рад у Новом Пазару било велики број примедби у току трајања кривичног поступка, да је тражено изузеће радника Центра за социјални рад, и да је погрешна оцена суда да овај налаз није у супротности са налазом и мишљењем које је дала овлашћена комисија вештака која се изјашњавала по питању особина личности у то време када је АА био малолетан) што у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, не представљају законом прописане разлоге због којих је браниоцу малолетног сада пунолетног АА дозвољено подношење захтева за заштиту законитости, па је Врховни суд поднети захтев у том делу оценио као недозвољен.

Бранилац малолетног сада пунолетног АА у захтеву за заштиту законитости као разлог подношења наводи и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, међутим, како у образложењу захтева уопште не указује у чему се наведене повреде закона састоје, то захтев у овом делу нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења у захтеву за заштиту законитости разлога за његово подношење, а што у случају истицања повреде закона подразумева како опредељење о којој тачно повреди закона је реч, тако и образложење у чему се та повреда конкретно састоји. Стога је Врховни суд, обзиром да не може по службеној дужности испитивати у чему се евентуалне повреде закона састоје, будући да се у складу са одредбама члана 489. став 1. ЗКП креће само у границама поднетог захтева, односно разлога, дела и правца побијања, оценио да поднети захтев у овом делу нема законом прописан садржај.

Из напред наведених разлога, на основу одредбе члана 492. став 2. ЗКП, у делу у коме је захтев усвојен и побијане пресуде преиначене у погледу одлуке о казни, а на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, у делу у коме је захтев одбачен, донета је одлука као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник,
Татјана Миленковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Милена Рашић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**